

Vesti iz življenja ameriških Slovencev

La Salle, Ill. — V bolnišnico Wesley Memorial v Chicago se je podala Mary Flanagan (Vogrinc). — Iz tukajšnje bolnišnice se je po prestani operaciji vrnila domov Paula Vidrih. — Anton Vene se tudi zdravi doma. — Družini Žokelj je 7. junija umrl novorojenček.

Joliet, Ill. — John in Catherine Pruss sta 3. junija obhajala 60-letnico zakonskega življenja v družbi svojih otrok, sorodnikov in znancev.

Duluth, Minn. — V bolnišnici St. Mary se zdravi Krist Vukolar iz New Dulutha.

Willmar, Minn. — Elyjski župan Matthew Marolt Jr., sin slovenskih staršev, je bil na letni seji Minnesotske županske zveze izvoljen za njenega predsednika.

Library, Pa. — Tukaj je umrl Robert (Sebastijan) Dolenc, star 88 let, član SNPJ in KSKJ. Rojen je bil na Gori pri Poljanah nad Škofjo Loko, v Ameriki 54 let. Zapušča dva sina — enega v Cheswicku, drugega v Libraryju, dve hčeri — eno v Milwaukeeju, drugo v West Allisu, Wis., ter 12 vnukov in 5 pravnukov.

Francika Morel, rojena Dekleva, bi rada izvedela za svojega brata Josepha Dekleva, od katerega že ni slišala 30 let in ne ve, če je še živ ali mrtev. Star je 61 let. Komur je kaj znano o njem, ali če sam čita te vrstice, naj se ji zgleda na naslov: Francika Morel, Rijeka Sušak, O. Keršonanijski br. 11, Jugoslavija.

W. Aliquippa, Pa. — Dne 3. junija je umrl Frank Smrekar, star 80 let, doma iz Javorja pod Ljubljano, v Ameriki 48 let, član SNPJ. Tukaj zapušča enega brata, v stari domovini dva brata. Članstvo društva 721 mu je oskrbelo dostojen civilen pogreb.

Smithfield, Pa. — William Debevec je graduiral na srednji šoli v York Runu in dobil diplomo.

Wyano, Pa. — Dne 28. maja je naglo umrla Terezija Podbevšek, stara 69 let, doma iz vasi Mali Zelnik pri Blagovici, članica SNPJ. Zapušča moža, tri sinove, dve hčeri, pet vnukov in eno vnukinjo, v stari domovini pa eno sestro.

Waukegan, Ill. — Dne 8. junija je po operaciji v bolnišnici naglo umrla Frances Zakovšek, bivša gl. odbornica v posrednem odboru SNPJ in dolgotrajna tajnica društva št. 14. V glavnem odboru je bila od leta 1929 do leta 1933. Ob smrti je bila stara 60 let. Rojena je bila 6. decembra 1889 na Vrhniki pri Ljubljani. Udeleževala se je v naprednem gibanju slovenskega delavstva, bila je izredno aktivna pri raznih ustanovah tukajšnjega SND in je čisto posečala konferenice Prosvetne matice. Bila je odločna, napredna slovenska žena, ki je znala svoje mnenje potrditi z dobrimi argumenti.

Pogreb pokojne Zakovšek je bil v soboto popoldne, dne 10. junija. Tukaj zapušča moža, enega sina in eno hčer, v stari domovini pa več sorodnikov. — Dne 16. maja je umrla Mary Stanovnik, rojena Ogrin, doma iz Stare Šrange pri Vrhniki, v Ameriki 50 let, članica SNPJ. Tu zapušča moža, dve hčeri, tri sinove in več vnukov.

Milwaukee. — Dne 10. junija je umrl John Knafel, samski, star 59 let, rojen v Grahovem na Dolenjskem. Pred depresijo je bil član SNPJ. Zapušča brata v Kanadi, v starem kraju pa nekaj sorodnikov. — Dne 2. junija je umrla Mary Putzi, prej Lončarič, stara 62 let, doma iz Ljubnega, Stajersko, v Ameriki nad 45 let, članica JPZS. Zapušča moža Jožeta, dve hčeri in sina. — Isti dan je umrl John Meschnig (Mešnik), star 74 let, doma s Koroškega, v Ameriki čez 50 let. Zapušča ženo, tri hčere in dva sina. — Dne 1. junija je umrl Frank Fužir, star 67 let, doma iz Ljubnega, Stajersko, v Ameriki 45 let, član JPZS. Zadnji dve leti je živel v pokopju, prej pa je vodil gostilno. Zapušča ženo, dva sina, hčer in sestro. — Dne 21. maja je umrla Frances Mraz, stara 61 let, doma z Dolenjskega, članica SNPJ. Zapušča moža Jožeta, hčer in štiri sinove. Pokopana je bila civilno. — Dne 20. maja je umrl Štefan Homan, star 70 let, rojen ob Stajersko-hrvaški meji, živel je v Milwaukeeju 46 let. Zapušča tri sinove. — Dne 19. maja je umrla Mary Ermenc, rojena Jeraj, stara 60 let, doma iz Ljubnega, Stajersko. Pokojna je bila vdova po umrlemu Johnu Ermencu, predsedniku JPZS. Zapušča hčer, tri sinove in dva brata, v starem kraju pa mater, brata in sestro. Spadala je k JPZS, Progressivnim Slovenkam in pevskemu zboru Planinska roža. Pred leti je bila zelo aktivna pri pevskih in dramskih klubih. Ker je bila dobra pevka in igralka, je mnogokrat nastopila na odru v velikih in težkih vlogah. — Dne 19. maja je umrla Hermina Skerbiš, stara 50 let, rojena na Češkem, toda je bila vedno le med Slovenci. Živela je v Cudahyju, Wis., kjer zapušča moža Antona in tri sinove. — Dne 18. maja je umrl John Kastelic, star 66 let, rojen na Dolenjskem, v Ameriki blizu 50 let. Zadnjih 28 let je vodil gostilno, bil je član JPZS in KSKJ. Zapušča ženo, štiri sinove in dve hčeri.

Krasni dobitki
V trgovini s pohištvo, katero vodita Brodnickova brata na 16013-15 Waterloo Rd., imajo v teku poseben kontest, v katerem bo oddanih obilno število krasnih dobitkov. Prihko imate dobiti brezplačno telefonski ali radijski aparat ali enega izmed 145 drugih lepih dobitkov. Citajte njih oglas na drugem mestu današnje izdaje.

ZENA UMRLA V STAROSTI 104 LET

YOUNGSTOWN, 19. junija — Danes je tu umrla v starosti 104 let neka Mrs. Maria Dalia, ki je zapustila skupno 37 potomcev.

Lausche bi za enkrat glasoval za Fergusona, toda nima nič proti senatorju Robertu Taftu

WHITE SULPHUR SPRINGS, W. Va., 19. junija — Ohijski guverner Frank Lausche je danes na častniški konferenci rekel, da bi za enkrat glasoval za demokratskega kandidata za zvezni senat Josepha T. Fergusona, toda je obenem dal vedeti, da bi se lahko premislil in glasoval za republikanskega senatorja Roberta A. Tafta.

Lausche, ki prisostvuje konferenci guvernerjev, je rekel: "Glasoval bom, ko bom seznanjen z vprašanji, za kandidata, za katerega mislim, da bo najboljši služil interesom dežele. Če bom sklenil, da je to Joe Ferguson, bom glasoval zanj. Če bo pa Taft, bom volil njega." Izjava ohijskega guvernerja, na katerega so pritiskale delavske organizacije, ki se želijo iznebiti Tafta, je prva izjava v zvezi z volitvami za zvezni senat. Lausche je poudaril, da ne bo podredil interese dežele interesom svoje lastne demokratske stranke.

Znano je, da Lausche nima nič proti Taftu. Že lani je na Wesleyan univerzi v navzočnosti Tafta rekel, da ne vidi nobenega vzroka za trenja med seboj in Taftom. Na splošno sami Lauschetovi pristaši menijo, da guverner ni sovražno razpoložen proti republikanskemu senatorju.

Zadnje jesen je Lausche odklonil ponudbo, da kot demokratski kandidat kandidira za zvezni senat proti Taftu.

Delavski voditelji so že dali vedeti, da ne bodo podpirali Lauschea pri prihodnjih guvernerskih volitvah, če ne bo jasno nastopil proti Taftu, odnosno podprl demokratskega kandidata Fergusona. Toda Lausche je danes sicer pohvalil Fergusona, obenem pa je imel tudi prijazne besede za Tafta, za katerega je rekel:

"Občudujem Tafta zaradi njegovega poguma in odkritosrčnosti kot javnega uradnika." Ko so častnikarji vprašali Lauschea, kaj misli o Taft-Hartleyevem zakonu, je guverner odgovoril, da ne veruje v nobeno legalno ali pa moralno pravico delavstva, da stavka proti vladi. Pristavil je, da pa po njegovem prepričanju delavstvo ima pravico, da v svojih časopisih izraža svoje mnenje.

Lausche se je izognil, da bi podal komentarje v zvezi z obtožbami republikanskega senatorja Josepha McCarthyja, da se baje v Državnem oddelku nahajajo večje število komunistov in komunističnih simpatičarjev. Rekel je, da je pred osmimi leti bila navada, da se označa za fašiste vsakega, "ki se ne strinja z vami." Danes pa se rabi besedo "komunist." Pristavil je tudi, da takšne obtožbe lahko uničijo človeka. Kar se pa vprašanja komunizma tiče na splošno, je Lausche rekel, da v Ohiju komunizem ni nobeno vprašanje.

Demokratski in delavski voditelji poparjeni
COLUMBUS, O., 19. junija — Izjava guvernerja Lauschea, da se ni odločil, katerega kandidata bo podpiral na volitvah za zveznega senatorja, je poparil demokratske in delavske voditelje.

Podpredsednica državnega demokratskega odbora Mrs. India Edwards je izjavila, da kot ameriški državljani, Lausche ima pravico, da poda kakršno koli izjavo želi. Pristavila je, da upa, da ni dosti demokratov, ki čutijo tako kot čuti Lausche.

Domače vesti

Zadušnica
Danes zjutraj ob 8:30 uri se je brala zadušnica v cerkvi Marije Vnebovzete na Holmes Ave. v spomin pete obletnice smrti Josepha Adamitcha.

Krožek št. 2 P. S.
Članice krožka št. 2 Prog. Slov. so vabljene na redno sejo v sredo zvečer ob 7:30 uri v navadnih prostorih Slov. nar. doma na St. Clair Ave. Na dnevnem redu bo več važnih zadev.

Krasni dobitki
V trgovini s pohištvo, katero vodita Brodnickova brata na 16013-15 Waterloo Rd., imajo v teku poseben kontest, v katerem bo oddanih obilno število krasnih dobitkov. Prihko imate dobiti brezplačno telefonski ali radijski aparat ali enega izmed 145 drugih lepih dobitkov. Citajte njih oglas na drugem mestu današnje izdaje.

ZENA UMRLA V STAROSTI 104 LET

YOUNGSTOWN, 19. junija — Danes je tu umrla v starosti 104 let neka Mrs. Maria Dalia, ki je zapustila skupno 37 potomcev.

Lausche bi za enkrat glasoval za Fergusona, toda nima nič proti senatorju Robertu Taftu

WHITE SULPHUR SPRINGS, W. Va., 19. junija — Ohijski guverner Frank Lausche je danes na častniški konferenci rekel, da bi za enkrat glasoval za demokratskega kandidata za zvezni senat Josepha T. Fergusona, toda je obenem dal vedeti, da bi se lahko premislil in glasoval za republikanskega senatorja Roberta A. Tafta.

Lausche, ki prisostvuje konferenci guvernerjev, je rekel: "Glasoval bom, ko bom seznanjen z vprašanji, za kandidata, za katerega mislim, da bo najboljši služil interesom dežele. Če bom sklenil, da je to Joe Ferguson, bom glasoval zanj. Če bo pa Taft, bom volil njega." Izjava ohijskega guvernerja, na katerega so pritiskale delavske organizacije, ki se želijo iznebiti Tafta, je prva izjava v zvezi z volitvami za zvezni senat. Lausche je poudaril, da ne bo podredil interese dežele interesom svoje lastne demokratske stranke.

Znano je, da Lausche nima nič proti Taftu. Že lani je na Wesleyan univerzi v navzočnosti Tafta rekel, da ne vidi nobenega vzroka za trenja med seboj in Taftom. Na splošno sami Lauschetovi pristaši menijo, da guverner ni sovražno razpoložen proti republikanskemu senatorju.

Zadnje jesen je Lausche odklonil ponudbo, da kot demokratski kandidat kandidira za zvezni senat proti Taftu.

Delavski voditelji so že dali vedeti, da ne bodo podpirali Lauschea pri prihodnjih guvernerskih volitvah, če ne bo jasno nastopil proti Taftu, odnosno podprl demokratskega kandidata Fergusona. Toda Lausche je danes sicer pohvalil Fergusona, obenem pa je imel tudi prijazne besede za Tafta, za katerega je rekel:

"Občudujem Tafta zaradi njegovega poguma in odkritosrčnosti kot javnega uradnika." Ko so častnikarji vprašali Lauschea, kaj misli o Taft-Hartleyevem zakonu, je guverner odgovoril, da ne veruje v nobeno legalno ali pa moralno pravico delavstva, da stavka proti vladi. Pristavil je, da pa po njegovem prepričanju delavstvo ima pravico, da v svojih časopisih izraža svoje mnenje.

Lausche se je izognil, da bi podal komentarje v zvezi z obtožbami republikanskega senatorja Josepha McCarthyja, da se baje v Državnem oddelku nahajajo večje število komunistov in komunističnih simpatičarjev. Rekel je, da je pred osmimi leti bila navada, da se označa za fašiste vsakega, "ki se ne strinja z vami." Danes pa se rabi besedo "komunist." Pristavil je tudi, da takšne obtožbe lahko uničijo človeka. Kar se pa vprašanja komunizma tiče na splošno, je Lausche rekel, da v Ohiju komunizem ni nobeno vprašanje.

Senatna odbora glasovala za več orožja za Evropo

Amendirana predloga bi dovolila, da se orožje pošilja v Jugoslavijo

WASHINGTON, 19. junija — Dva senatna odbora sta danes odobrila program za oboroževanje zunanjih dežel, odnosno vsoto \$1,222,500,000, ki se jo bo porabilo za "nadaljno uvrstitev zapadno-evropskih držav proti komunizmu."

Odbor za zunanje odnose in odbor za oborožene sile pa sta zavrgla predlog, da se stroške oboroževanja delno krije s skladom določenim za ekonomsko obnovo zapadne Evrope. Obenem sta popravila besedilo predloge, da bi se lahko pošiljalo orožje tudi v Jugoslavijo in Španijo.

Največji del vsote bi šel za oboroževanje dežel Atlantskega vojaškega pakta. Poleg teh pa je določeno za oboroževanje Grčije, Turčije in Irana \$131,500,000, za južno Korejo in Filipine \$16,000,000 ter za področja Kitajske, ki se ne nahajajo pod oblastjo komunistov, \$75,000,000.

AMERIČAN BO IZPUŠČEN IZ MADŽARSKE JEČE

DUNAJ, 19. junija — Obveščeni krogi so danes izjavili, da bo Robert Vogeler, ki je na Madžarskem bil obsojen na 15 let zapor, verjetno kmalu izpuščen.

Med ameriški in madžarski predstavniki so baje pogajanja v teku. Vogeler, ki je z Angležem Edgarjem Sandersem bil obsojen zaradi vohunstva, se nahaja v ječi že blizu eno leto.

TRUMAN PODPISAL ZAKON O BEGUNCIH

WASHINGTON, 16. junija — Predsednik Truman je danes podpisal zakon, na osnovi katerega bodo Zedinjene države dale zavetje nadaljnim beguncem, ki se nahajajo v taboriščih Nemčije, Avstrije in Italije. Novi zakon bo zvišal število beguncev, ki bodo prišli v Ameriko, na 415,744. Zakon je zelo ugoden za žide, begunce iz vzhodno-evropskih držav in Nemce, ki so kot manjšina živeli v deželah vzhodne Evrope, kakor na primer v Jugoslaviji, Madžarski in Poljski.

ZENSKA ZMAGALA NA VOLITVAH ZA NOMINACIJO

PORTLAND, Me., 19. junija — Miss Lucia M. Cormier je danes zmagala na volitvah za demokratsko nominacijo v 1. kongresnem distriktu. Proti Miss Cormier, ki je dobila 4,888 glasov, je kandidiral dr. Adrian H. Scolten, ki pa je ostal daleč zadaj z le 1,958 glasov.

Miss Cormier bo na volitvah 11. septembra kandidirala proti republikanskemu kandidatu Robertu Haleu.

AMERIŠKI EKONOMIJI GROZI POLOM, JE IZJAVIL HOOVER

CHICAGO, 16. junija — Bivši predsednik Zedinjenih držav Herbert Hoover je danes izjavil, da vsled vladnih izdatkov "ekonomski polom grozi vsaki količ v Zedinjenih državah."

Bivši predsednik, (ki ve kaj je ekonomski polom) je govoril na sestanku Junior Chamber of Commerce. Rekel je, da bi se lahko znižalo izdatke vlade, ker da deficit, ki ga ima vlada, lahko vodi samo v inflacijo.

"Mi smo že sedaj znižali kupno moč dolarja za 50 odstotkov in še vedno nadaljujemo po tej poti," je rekel Hoover.

Zveza učiteljev zahteva zvišane plače

Clevelandska zveza učiteljev je včeraj šolskemu odboru predložila, da se zviša plače učiteljem na najvišjo vsoto \$5,700 letno. Kvalificirani učitelji sedaj prejema največ \$4,800 letno. Najnižja plača za učitelje začetnike pa je \$2,400 na leto.

Zedinjene države bodo ohranile vojaške baze na Daljnem vzhodu

Kratke vesti

KONTROLA RENTOV ODOBRENA DO KONCA LETA 1950

WASHINGTON, 19. junija — Skupni odbor senata in poslanske zbornice je danes odobril kontrolo rentov do konca leta 1950 in šest mesecev v prihodnjem letu za področja, ki jo želijo ohraniti.

Pričačuje se, da bo verjetno že jutri poslanska zbornica odobrila predloga.

AMERIČAN BO IZPUŠČEN IZ MADŽARSKE JEČE

DUNAJ, 19. junija — Obveščeni krogi so danes izjavili, da bo Robert Vogeler, ki je na Madžarskem bil obsojen na 15 let zapor, verjetno kmalu izpuščen.

Med ameriški in madžarski predstavniki so baje pogajanja v teku. Vogeler, ki je z Angležem Edgarjem Sandersem bil obsojen zaradi vohunstva, se nahaja v ječi že blizu eno leto.

TRUMAN PODPISAL ZAKON O BEGUNCIH

WASHINGTON, 16. junija — Predsednik Truman je danes podpisal zakon, na osnovi katerega bodo Zedinjene države dale zavetje nadaljnim beguncem, ki se nahajajo v taboriščih Nemčije, Avstrije in Italije. Novi zakon bo zvišal število beguncev, ki bodo prišli v Ameriko, na 415,744. Zakon je zelo ugoden za žide, begunce iz vzhodno-evropskih držav in Nemce, ki so kot manjšina živeli v deželah vzhodne Evrope, kakor na primer v Jugoslaviji, Madžarski in Poljski.

ZENSKA ZMAGALA NA VOLITVAH ZA NOMINACIJO

PORTLAND, Me., 19. junija — Miss Lucia M. Cormier je danes zmagala na volitvah za demokratsko nominacijo v 1. kongresnem distriktu. Proti Miss Cormier, ki je dobila 4,888 glasov, je kandidiral dr. Adrian H. Scolten, ki pa je ostal daleč zadaj z le 1,958 glasov.

Miss Cormier bo na volitvah 11. septembra kandidirala proti republikanskemu kandidatu Robertu Haleu.

AMERIŠKI EKONOMIJI GROZI POLOM, JE IZJAVIL HOOVER

CHICAGO, 16. junija — Bivši predsednik Zedinjenih držav Herbert Hoover je danes izjavil, da vsled vladnih izdatkov "ekonomski polom grozi vsaki količ v Zedinjenih državah."

Bivši predsednik, (ki ve kaj je ekonomski polom) je govoril na sestanku Junior Chamber of Commerce. Rekel je, da bi se lahko znižalo izdatke vlade, ker da deficit, ki ga ima vlada, lahko vodi samo v inflacijo.

"Mi smo že sedaj znižali kupno moč dolarja za 50 odstotkov in še vedno nadaljujemo po tej poti," je rekel Hoover.

Zveza učiteljev zahteva zvišane plače

Clevelandska zveza učiteljev je včeraj šolskemu odboru predložila, da se zviša plače učiteljem na najvišjo vsoto \$5,700 letno. Kvalificirani učitelji sedaj prejema največ \$4,800 letno. Najnižja plača za učitelje začetnike pa je \$2,400 na leto.

TOKIO, 20. junija — Na današnji konferenci ameriških vojaških voditeljev, katere sta se udeležila obrambeni tajnik Louis Johnson in predsednik šefov štaba Omar Bradley, je bilo podano mnenje, da Zedinjene države morajo ohraniti svoje vojaške baze na Daljnem vzhodu.

To mnenje sloni na prepričanju, da si je Sovjetska zveza z zmago komunistov na Kitajskem pridobila ogromno število letalskih baz. Vsled tega ameriški vojaški voditelji menijo, da Zedinjene države morajo imeti baze na Japonskem in na Okinawi.

Včeraj je ameriški vojaški guverner na Japonskem, gen. Douglas MacArthur, obvestil Johnsona in Bradleya, da je Japonska "ena od svetlih točk na temni sliki južno-vzhodne Azije."

V vrsti posvetovanj, ki so jih imeli vojaški voditelji, je gen. MacArthur rekel, da Japonci "zavračajo komunizem, ki pa se poraja povsod v Aziji."

Posvetovanja so se zaključila s parado okrog 12,000 ameriških vojakov, marincev in letalcev. Jutri pa si bosta Johnson in gen. Bradley ogledala ameriške vojaške instalacije.

NI MU ZA DENAR, AMPAK ZA HLAČE

DETROIT, 19. junija — Neki Bruce Gibson je danes na policijski izjavi, da sta ga napadla dva neznana moška in mu odvzela \$4. Gibson pa ne bi bil tako hud, ampak skupaj z denarjem sta mu hudobna tata odvzela tudi hlače, tako da je na policijo prišel kar v spodnjih hlačah.

ŠTEVILO PREBIVALCEV CLEVELANDA ZVIŠANO

Kot kažejo rezultati zadnjega ljudskega štetja (censusa), se je število prebivalcev v Clevelandu zvišalo na 909,546. Od leta 1940, to je predzadnjega štetja, omenjeno število predstavlja porast v prebivalstvu za 31,210.

SAMOMOR MLADENKE

DETROIT, 19. junija — Policija je danes naznanila, da je 14 let stara Hilda Jackson storila samomor, ker ji je mati ukazala, da mora čuvati svojega malega brata. Mladenko, ki se je zmenila za svoj prvi sestanek z nekim fantom, je materin ukaz tako potrl, da se je ustrelila.

ALI JE MOGOČE UPO-RABLJATI NADOMESTNE DELE ZA SRCE?

Marsikomu se zdi čudno, da so okvarjene dele srca nadomestili z umetnimi deli. Vendar se bavijo zdravniki prav resno s to mislijo in napravili so že razne poskuse na sru psa.

Ze nekaj časa je tega, kar je skupina kirurgov operirala več psov: odprla jim je srce ter del osrčja nadomestila z umetno, plastično snovjo: Po operaciji so s posebno črpalko skrbeli za reden krvni obtok. Operacija je popolnoma uspešna in psi so lahko zopet normalno živeli.

Nato so šli še dalje in 20 psom zamenjali srčne zaklope z zaklopkami iz umetne smole, imenovane lucit. Tudi ta poskus je bil uspešen: zaklopke iz umetne snovi delujejo prav tako kakor naravne.

Iz teh poskusov lahko upravičeno sklepamo, da bodo v bližnji bodočnosti iznašli tudi nadomestne dele za človeško srce.

Moški, ki je ugrabil dva mladeniča, ustreljen

STEUBENVILLE, O., 19. junija — Policijski narednik Sam Baker je danes ustrelil nekega 32 let starega Josepha Pacifica, ki je v svojem avtu imel ugrabljen dva mladeniča.

Dva mladeniča sta bila ugrabljen zadnjo soboto, ko sta šla na ples. Pacific jima je odvzel \$16, nato pa oba parkrat udaril z ročajem revolverja po glavi, da sta padla v nezavest.

Pacific je prijavila policijski njegova lastna žena. Ko jo je njen mož peljal v neko trgovino z obleko, je žena zbežala in telefonirala policijski. Začel se je lov za banditom, ki se je končal z obojestranskim streljanjem, dokler Pacific končno ni bil ustreljen.

MLADENIČ NE OBŽALUJE UMOR ČUVAJA

LIBERTY, Tex., 17. junija. — Johnny Deciga, star 17 let, je danes mirno priznal, da je ustrelil 52 let starega čuvaja Louisa Cachata, toda je pristavil, da se ne kesa in da upa, da ga bodo usmrtili na električni stolici. Mladi morilec je rekel, da ob priliki svoje usmrtitve ne bo izgubil pogum, kakor ga izgubljajo "junaki" raznih kriminalnih romanov (comics).

STALINOVA VLADA DOBILA ZAUPNICO

MOSKVA, 19. junija — Najvišji sovjet (parlament) je danes soglasno potrdil vlado premijerja Stalina. Za predsednika presidija je bil ponovno izvoljen Nikolaj M. Šverniki, za tajnika pa A. F. Gorkin.

Na sestanku najvišjega sovjeta je bila soglasno podprta resolucija Svetovnega kongresa zagovornikov miru, ki je bila sprejeta na sestanku v Stokholmu in s katero se zahteva prenehanje uporabe atomskih bomb.

FARMERCA UMORILA NAPACNEGA MOŽA

ALBERT LEA, Minn., 19. junija — Porota je danes spoznala za krivo umora Mrs. Gavle, ki je zadnjo sredo skušala zastrupiti svojega moža, toda je zganje s strupom po pomoti spil njen sosed, neki Rasmusson. Mrs. Gavle se je zagovarjala skupaj s svojim ljubimcem. Obtožnica jo je dolžila premišljene umora, da bi se polastila zavarovalnine svojega moža.

OGENJ V GEORGIJI

BAXLEY, Ga., 19. junija — Vrsta gozdnih požarov je doseglj v štirih okrožjih južne Georgije uničila štiri hiše in na tisoče akrov smrekovega gozda. Ognje še vedno niso pogasili.

AMERIČANI SO PREDEBELI

AMHERST, Mass., 19. junija — Profesor Harvardске šole za javno zdravje dr. George V. Mann je danes izjavil, da je okrog 30 odstotkov vseh Američanov, ki so predebili.

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING & PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE CLEVELAND 3, OHIO
Henderson 1-5311 — Henderson 1-5312
Issued Every Day Except Saturdays, Sundays and Holidays

SUBSCRIPTION RATES—(CENE NAROČNINI)	
By Carrier and Mail in Cleveland and Out of Town: (Po raznašalcu in po pošti v Clevelandu in izven mesta):	
For One Year—(Za eno leto)	\$8.50
For Six Months—(Za šest mesecev)	5.00
For Three Months—(Za tri mesece)	3.00
For Canada, Europe and Other Foreign Countries: (Za Kanado, Evropo in druge tuje države):	
For One Year—(Za eno leto)	\$10.00
For Six Months—(Za šest mesecev)	6.00
For Three Months—(Za tri mesece)	3.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3, 1879.

104

ZUPNIK MATIJA ŠKERBEC ODGOVARJA

II.

Ko nam je tako na podlagi svojih osebnihkušenj iz leta 1932 g. Škerbec pojasnil, kako je postal žrtev "komunistične provokacije," je v svojem drugem članku storil velik skok. Posegel je kar naravnost v zgodovino vojne: "Sovražnik zasede domovino . . . komunizem jo izda." V tem odgovoru na naša omenjena uvodnika zopet ni odgovora na bistveno vprašanje: zakaj so prav zaprav domobranci prisegli zvestobo Hitlerju in zakaj so se ugledni klerikalni voditelji družili z nacističnimi in fašističnimi generali, pozivali narod na borbo proti komunizmu prav v času, ko so se Zedinjene države borile v zavezništvu s Sovjetsko zvezo proti osiškem?

Tudi v tem drugem članku želimo opozoriti na nekatere netočnosti. G. Škerbec namreč tolmači, da je pred izbruhom vojne z Jugoslavijo Sovjetska zveza bila zaveznica Hitlerjeve Nemčije, potemtakem so komunisti v Jugoslaviji "sodelovali" s Hitlerjem!

Previdno se g. Škerbec, ki je tako navdušeno posegel celo v leto 1932, izogiblje dejstvu, da je pred paktom o nenapadanju (ne zavezništvu, g. Škerbec!) cela vrsta mednarodnih dogodkov nujno prisilila Sovjetsko zvezo, da je opustila svojo politiko kolektivne varnosti malih narodov proti nevarnosti Hitlerjeve Nemčije. Nič g. Škerbec ne omenja izdajstvo v Monakovem, ko sta dve zapadni demokraciji, Anglija in Nemčija, leta 1939 prodali Češkoslovaško Hitlerju v upanju, da ga bosta napotila na "pohod na vzhod." Takrat pred Monakovem je Sovjetska zveza bila pripravljena iti v vojno proti Hitlerjevi Nemčiji, kar je potrdil tudi bivši češkoslovaški predsednik Beneš. Šele ko sta Chamberlain in Daladier razkosala Češkoslovaško, je Sovjetska zveza uvidela, da se ji ne splača, da bi za druge jemala kostanje iz ognja. Sledil je pakt o nenapadanju z Nemčijo. Kaj je bilo narobe s takšnim paktom spričo nevarnosti, ki je grozila Sovjetski zvezi? Ali ni, g. Škerbec, sam Vatikan imel pakt s Hitlerjevo Nemčijo? Ali se podpis kardinala Pacellija (sedanjega papeža) ne nahaja na istem kosu papirja o "zavezništvu" z Nemčijo, na katerem se nahaja tudi podpis nacistične "sive eminence" Von Papena? V članku pravi g. Škerbec, da je princ regent Pavel bil morda med vsemi Karadjordjevič "najbolj pameten mož." Zakaj? No, ker je videl, da Jugoslavija ni pripravljena na vojno in je poletel v Berlin, kjer ni sklenil samo pakt o nenapadanju s Hitlerjevo Nemčijo, ampak je Jugosavijo priključil osišču Rim-Berlin-Tokio! Princ Pavel je po logiki g. Škerbca ravnal "pametno," sovjetski voditelji pa so storiili izdajstvo, ker so za dobo dveh let odložili končni obračun z Nemčijo!

Seveda, puč 27. marca leta 1941, ki je "pametnega" paktašca princa Pavla tako presenetil in za kateri puč je sam Churchill v parlamentu navdušeno vzkliknil, da je "Jugoslavija našla svojo dušo," je za g. Škerbca "naravnost brezvestno početje neodgovornih elementov." Zopet tu g. župnik vodi peklenko "mravljino provokacijo." Za komuniste, ki so ta puč prav tako navdušeno pozdravili kot vsi pošteni ljudje v Jugoslaviji, pravi, da so po izbruhu vojne delili letake, s katerimi so pozivali vojake, naj vržejo orožje proč, ker da se ne izplača boriti se za "anglo-ameriški kapitalizem."

Pisec teh vrstic je bil priča dogodkom, ki so se zadnja leta pred vojno odigrali v Jugoslaviji. Bil je tudi priča izdajstvu, ki so ga izvršili nad svojim ljudstvom predvojni političarji, generali in voditelji reakcionarnih strank. Bil je po zaporih gestapa, ko je Amerika stopila v vojno in videl ter razumel, kaj se je prav za prav dogajalo. Ko človek želi pisati o dejstvih, ga ne smejo pri tem voditi politični predsodki, ampak vest. Če bi se g. Škerbec ravnal po tem pravilu, bi ne zamolčal sledeča dejstva, ki so mu menda znana:

Komunisti v Jugoslaviji so že ob priliki aneksije Avstrije leta 1937 svarili "Hitler je na meji!" Komunisti v Jugoslaviji so prav tako pred burnimi dogodki v Monakovem in po sklenjeni kupčiji za razkosanje Češkoslovaške bili pripravljeni, da se gredo prostovoljno boriti v Češkoslovaško. V Beogradu pred češkim konzulatom nasproti Narodni skupščini je stala do Terazij dolga vrsta ljudi, ne samo komunistov, ki so se priglašali kot prostovoljni borci za Češkoslovaško. Tudi mora g. Škerbca biti znano, da so v manifestacijah 27. marca sodelovali komunisti, ki so zahtevali pakt s Sovjetsko zvezo proti Hitlerjevi Nemčiji, kljub dejstvu, da je takrat bil v veljavi sporazum o nena-

RESOLUCIJE IN REFERATI SPREJETI NA IV. KONVENCIJI SANSa

Na 4. konvenciji Slovenskega ameriškega narodnega sveta 28. maja 1950 je častni predsednik Etbin Kristan imel naslednji referat o

SVETOVNEM POLOŽAJU IN MIRU

Najbolj očitna in menda tudi najbolj značilna prikazen naše dobe je vsestranska negotovost mednarodnih odnošajev, iz katere izvira razumljiv strah pred novo svetovno vojno in njenimi verjetnimi posledicami. Na prvi pogled bi se pač zdelo, da je ves svet razdeljen v dve veliki skupini, na eni strani Vzhod, na drugi Zpad, tukaj dežele za "železnim zastorom", tam države "Marshallovega načrta", na leve komuniste, na desni "svobodno podjetništvo" — in tako bi bila vsa nasprotja razložena. Stvar pa vendar ni tako skrajno enostavna, dasi je seveda resnica, da je po zadnji vojni stopil boj med kapitalističnim in socialističnim družabnim redom v nov štadij in postaja srdečiji, čim več napredka se kaže na eni in čim več umika sledi na drugi strani. Toda ta boj ni nov, temveč je le bolj intenziven in kakor v preteklosti napredek socializacije ni povzročil nobene vojne, tako tudi sedaj v teh nasprotjih ni nobene ga razloga za neizogibnost oboroženega spopada.

Sicer pa je tudi skrajno površno mnenje, ki ga prodajajo razni politikaši in drugi interesi, češ da se lahko potegne jasna črta, ki deli ves zemeljski svet na dva dela, izven katerih ne bi bilo nič. Med kapitalističnimi deželami, tudi med tistimi, ki so se povezale v "zadnji blok", je ne le dosti razlik, ampak tudi dokaj ostrih nasprotij, ki se na sejah in konferencah diplomatov le s težavo zakrivajo, pa ne odpravijo; poleg Atlantske zveze pa je še cela vrsta kapitalističnih držav, katerih gospodarski interesi se temeljito razlikujejo od tehnično najbolj razvitih in denarno najmočnejših velikih nov. Trgovci po Južni Ameriki, na primer, se čisto prav resno pritožujejo zaradi blaga iz Zedinjenih držav, pa vendar zaradi tega nihče ne misli, da mora izbruhniti vojna med temi nasprotniki.

Kapitalistični svet je velika, pestra mešanica, iz katere nobena "doktrina", nobena skupnina in nobena superiorna diplomacija ne more ustvariti tiste legendarne enote, ki bi se mogla solidno postaviti proti "drugi polovici sveta". Kolikor pa je enotnosti, nima nobene trdne podlage, kajti nihče ne more vedeti, s kakšno vlado bo, na primer ameriški državni oddelek imel opraviti, recimo v Franciji, Italiji ali Holandiji po prihodnjih volitvah, ali po treh, štirih, petih letih.

Prav tako pa tudi še nikakor ne more biti govora o kakšnem enotnem socialističnem svetu, predvsem zato ne, socializem še nikjer na zemlji ni in ni mogel biti uresničen. V nekaterih padanju. Komunisti so tudi takrat po belgrajskih ulicah vzklikali "bolje rat nego pakt!" Ves čas, tudi v dobi tega pakta o nenapadanju, so se menda dobro zavedali, da se vršijo zgolj priprave za končni obračun med Hitlerjevo Nemčijo in Sovjetsko zvezo.

Še nekaj je, kar bo našim čitateljem čudovito znano, toda v obratnem smislu. G. Škerbec pravi, da so komunisti tako le kalkulirali: "Zdaj se bosta v medsebojni borbi nacizem in zapadno demokratični svet popolnoma izčrpala, na to pa pride naša ura . . ." Ob priliki napada Hitlerjeve Nemčije na Sovjetsko zvezo 22. junija leta 1942 je neki ameriški senator tako le izjavil: "V tej borbi bomo podpirali šibkejšega, dokler se Hitler in Stalin ne bosta medsebojno izkrjavela. . ."

Da, tako je s temi ponesrečenimi "kalkulacijami." Ampak počakajmo kako bo v svojih prihodnjih člankih g. Škerbec pojasnil kolaboracijo domobrancev z nacisti, kar nas tu v prvi vrsti zanima. Priznati mu moramo, da je eden od zagovornikov domobrancev, ki se je pogumno lotil te naloge, čeprav za enkrat še ni opral z njih niti najmanjšega madeža izdajstva.

in ne služijo naročom, ampak posameznim majhnim izkoriščevalnim skupinam, stoji na eni strani, na drugi pa so po vsem svetu neštete množice delavnega ljudstva, ki vedo, kaj bi storila nova vojna v novih razmerah z novimi sredstvi vsemu svetu, pa je zato iz dne duše zavračajo in zahtevajo mir. Vojnih hujskačev je le peščica, tabor miroljubnih je ogromen; pa vendar postane čuvarje neznanje manjšine lahko nevarno, če se nadaljuje oboroževanje za "obrambene namene", ki prinašajo le municijskim baronom raznih dežel ogromne profite, kajti zgodovina kaže, da se je oboroževalna tekma, enkrat spočeta, vedno stopnjevala, črpala vedno večje deleže sadov delavskega stvarjanja, prirejala incidente in naposled izžvala to, kar je baje hotela preprečiti: krvavo vojno. Tudi sedanje oboroževanje ne more voditi drugam in in vsak nov top, vsaka nova bomba, atomska ali drugačna, spravlja mir v nevarnost. Toda z lepimi besedami, s papirnati protesti, s poetičnimi resolucijami se ne doseže noben cilj, če se ne vjemajo z dejanji in če se ne morejo opirati na moč.

Ker je vojna sovražnica vsega sveta in mir v interesu vseh narodov, je za preprečenje nekega klanja in vesoljnega uničevanja potrebno sodelovanje vseh, ki verujejo v bodočnost človeštva in v njegov napredek. Na srečo je to mogoče s pomočjo organizacije "Združenih narodov", ki je bila ustanovljena prav v ta namen in je poklicana, da pomaga reševati težke in zamotane probleme narodov brez atomskih bomb in še nerazodetih sredstev sodobnega barbarizma in končno najti pot do mirnega sožitja vseh na planetu, ki bi se morda z zločinsko zlorabo znanstvenih iznajdb in odkritij dal uničiti, nikakor pa ne razsekati na nekoliko raznobarnih "blokov".

Združeni narodi so organizacija vseh narodov, ki so ji pristopili najprej kot zavezniki v borbi proti fašizmu in ki so bili pozneje sprejeti na demokratičen način. Nobena posamezna vlada, bodisi na severu ali jugu, na vzhodu ali zapadu ni upravičena do monopolizacije te organizacije za svoje lastne sebične namene, kakor tudi ne do onemogočenja njenega legitimnega dela.

Združeni narodi so edini organ, ki more obdobi volji vseh prizadetih preprečiti katastrofo, o kateri noben zgodovinar ne bi mogel pisati, ker noben ne bi ostal živ. Ampak zavedati se je treba, da so Združeni narodi res "Združeni narodi", pa ne Velika Britanija ali Sovjetska zveza, ne Zedinjene države ali Francija, in da morejo opraviti svoje delo le, če postavi vsaka skupina interese skupnosti pred svoje lastne. Glavni tajnik te organizacije je zadnje mesece po daljšem pripravljanju izvršil veliko delo, ki naj bi omogočilo uspešno poslovanje v prid svetovnemu miru. Trygve Lie je bil po svojih razgovorih z vodilnimi osebnostmi na zapadu in vzhodu optimističen in vse kaže, da sicer še ni prišel raj na zemljo, da pa smo vendar na pragu spametovanja in da smejo narodi upravičeno upati na vrnitev mednarodne varnosti. Že pa se čujejo glasovi dušičnega pesimizma in ves uspeh velikega Liejevega dela je ogrožen, ker se zdi, da nekateri "merodajni" elementi ne morejo izhajati brez "mrzle vojne", ali se morda boje "ponižanja", če bi šli na sestanek, katerega niso sklicali sami, ali jim ne ugajajo manire drugih, ali pa kratko malo nočejo, da bi se izgladili, ali pa vsaj omili spori. Toda noben izgovor,

nobena pretveza ne more veljati, noben razlog ni dovolj važen, da bi smel spraviti v nevarnost obstanek in razvoj Združenih narodov, zlasti kadar je na dnevnem redu najvažnejši izmed vseh mednarodnih predmetov: zavarovanje svetovnega mira. Nihče ni tako velik, da bi smel odkloniti sodelovanje pri tem delu, ker mu nos tega ali onega tovariša ni všeč, pa naj se tudi imenuje Bevin ali Višinski. Kdor misli, da "sedaj" ni nobenega razloga za skupno posvetovanje, je pozabil, da je bil razlog za to včeraj in je danes in bo ves čas, dokler ne bo odpravljena nevarnost "vroče" vojne in v ta namen pokopana "mrzla" vojna.

Iz vseh dežel se slišijo glasovi delavskih množic, zahtevajo čiš mir; kjer koli more njihova volja priti do izraza, poziva vladajoče na delo za varnost. Tudi delavsko ljudstvo v Zedinjenih državah je ob prilikah vedelo in pokazalo, da sovražijo vojno in hoče mir. Čas je, da se tisti, ki vladajo, spomnijo na

V zvezi z referatom SANSovega častnega predsednika Etbina Kristana, je na letošnji SANSovi konvenciji bila sprejeta naslednja resolucija.

O MIRU

Četrta konvencija Slovenskega ameriškega narodnega sveta (SANS) ugotavlja, da je vprašanje ohranitve svetovnega mira v ospredju vseh mednarodnih vprašanj in najvažnejša skrb vseh ljudstev sveta, vključno ameriškega.

Milijonske množice ljudstev z upravičenim nemirom sledijo nevarnemu nagibu k vojni, istočasno pa neglede na razlike v glediščih o vzrokih sedanjih nepetih mednarodnih odnošajih vedno bolj odločno zahtevajo od odgovornih državnikov, da končajo tekočo mrzlo vojno in svetu zagotovijo trajni mir.

Narajajoča vojna nevarnost je strnila v enotnem taboru vse zagovornike mira, ne glede na njihova osebna politična, verska ali pa druga prepričanja. Mednarodnim organizacijam kakor je Svetovni mirovni kongres se priključuje vplivne politične organizacije kakor je Mednarodni redeči križ. Delavstvu, organiziranem v strokovnih unijah, se pri zahtevi za upostavitve resničnega mira pridružujejo številne verske skupine in organizacije znanstvenikov, umetnikov, književnikov ter drugih kulturnih delavcev. Sami odgovorni voditelji vseh držav slovesno zatrjujejo, da jim je prva skrb ohranitev mira in blaginja človeštva.

Četrta konvencija SANSa se pridružuje splošni kampanji za mir. Odobrava misijo, ki jo je v prid miru podvzel glavni tajnik Združenih narodov Trygve Lie. Obenem pozdravlja vsako akcijo, katerih koli skupin in posameznikov, katere cilj je ohranitev mira.

Vodilni znanstveniki soglašajo, da bi vsled epohalnih znanstvenih iznajdb, v prvi vrsti atomskih in hidrogenskih bomb, nova vojna pomenila katastrofo za človečanstvo, da bi

svoje dolžnosti, sprejete takrat, ko so bili postavljeni na svoja mesta, da se rešijo ničevnih predsodkov, prenehajo z nesmiselnostmi "prestiža", se zavedo, da niso poveljniki, temveč služabniki svojih ljudstev in se skupno lotijo tistega dela, za katerega so bili Združeni narodi priključeni v življenje. Čas pa je tudi, da dvignejo narodi sami svoje glasove tako močno, da se bodo morali slišati tudi tam, kjer so ušesa rada gluha in se oči rade ozirajo v drugo stran, kadar gre za izpolnitev obljub. Čas je, da se zbude tisti, ki še dremlejo, da spregledajo, ki še niso spoznali nevarnosti, da stopijo v vrste tisti, ki čepe v kotih neznanja in brezbrzičnosti. To pa je dolžnost tistih, ki so budni in so videli resnico, kajti tudi oni bodo uživali varnost šele tedaj, kadar bo volja za ohranitev mira tako vesoljna, da se nihče na svetu ne bo upal ziniti besedice v priporočilo vne, bodisi mrzle, tople ali vroče. To pa je naloga narodov samih.

V zvezi z referatom SANSovega častnega predsednika Etbina Kristana, je na letošnji SANSovi konvenciji bila sprejeta naslednja resolucija.

O MIRU

v novi vojni ne bilo zmagovalca, da bi nova vojna pomenila uničevanje milijonskih množic civilnega prebivalstva, v prvi vrsti žena, otrok in starčkov. Znanstveniki soglašajo, da nobena dežela ni varna pred atomsko vojno in da bi v novi vojni vsled dejstva, da atomska orožja niso več izključno ameriški monopol, v enaki meri bila prizadeta civilna prebivalstva tako zapadne kot vzhodne poloble. Veliko in blazno uničevanje človeških življenj in človeške imovine bi iz sveta ustvarilo žalostno groblje civilizacije.

Četrta konvencija SANSa v celoti podpira apel Mednarodnega redečega križa za prepoved uporabe atomskega orožja, kot sredstvo za množično uničevanje življenj civilnega prebivalstva. Podpira tudi podobne sklepe Stalnega odbora Svetovnega mirovnega kongresa, s katerim soglašajo, da bi se moralo označiti za vojno zločinko katero koli državo, ki bi prva uporabila atomska orožja.

Četrta konvencija SANSa smatra, da je nujni predpogoj za upostavitve trajnega mira in sodelovanja med vsemi državami, da se konča s tekočo mrzlo vojno in nevarno tekmo v oboroževanju. Vsled tega se pridružuje naraščajočemu številu političnih, kulturnih, strokovnih, verskih in civilnih skupin pri apelu na odgovorne voditelje naše dežele, naj nemudoma prevzamejo vodstvo pri naporih, da se v organizaciji Združenih narodov ali pa potomo direktnih pogajanj z voditelji Sovjetske zveze najde osnova za poravnavo obstoječih mednarodnih nesoglasij, da se konča mrzla vojna in tako svetu zagotovi resnični in trajni mir.

(Predložil Ivan Bostjančič).

RESOLUCIJA O SANSu

Organizacija naprednih ameriških Slovencev, ki je delovala v teku zadnjih osem let pod imenom SLOVENSKI AMERIŠKI NARODNI SVET (SANS) je izvršila veliko in koristno delo, najsi bo v zvezi s pomožnimi ali političnimi akcijami za rojstno domovino Slovenijo, odnosno Jugoslavijo, ali pa za zblizanje in povezavo vseh naprednih ameriških Slovencev.

SANS je lahko ponosen na svoje preteklo delo. Za vsakega je to delo odprta knjiga, vsak pošten sodnik mora priznati dejstvo, da v tem delu ni bilo

ničesar prevratnega ali pa subverzivnega.

S spremembo imena SANS bi se samo ustvaril vtis, da delno priznavamo klevetanje o prevratništvu organizacije in da se želimo za bodoče delovanje skrivati pod drugim imenom.

Ugotavljamo, da ni nobenih tehtnih vzrokov za spremembo imena in predlagamo, da sedanje ime Slovenski ameriški narodni svet (SANS) ohranimo tudi v bodoče ter da se izvrše le nekatere spremembe v strukturi organizacije in določijo nove naloge, ki bi odgovarjale sedanjim razmeram in potrebam.

S POTOVANJA PO ZDRUŽENIH DRŽAVAH

(Piše ROSE SANABOR)

(Nadaljevanje)

Kmalu sva se začela bližati Wyomingu in Yellow Stone parku. Najprvo sva si poiskala prenočišče. Po kratkem iskanju sva k sreči dobila prav lepo in novo "kampo" v hladnem smrekovem gozdu. Noč na 15. julij je bila jako hladna. Ko sva zjutraj vstala, naju je zeblo in zakurila sem peč, da sva se malo ogrela. Ob 6:30 zjutraj so odprli cesto v park. Bila sva med prvimi, kista prišla v park. Yellow stone park je največji in najstarejši park na svetu, ki ima površje približno 2,213.000 akrov in leži med tremi državami Idaho, Montana in Wyoming. V njem je na stotine gejzirov, iz katerih se voda kar kuha, in iz katerih narašča meče paro do 200 čevljev visoko. Ko pa pogledate na bližnje vrhe, je čudo, kajti pokriti so s snegom. Meni se je to zdelo neverjetno, napotila sem se na vrh in si napravila kepo iz snega. Za 15. julij izgleda neverjetno, a je resnično. Po dolgih milj vožnje sva pustila za nama veliko naravnih lepote. Prišla sva do krasnega jezera, z zelo čisto vodo, ki je bila kot steklo. Na sredi jezera pa je bil majhen otok. To jezero je bilo podobno blejskemu jezeru. Ko sva preko jezera nadaljevala pot, sva imela srečo videti vsakovrstne divje živali, med ostalimi je k nama primarširal velik medved. Moj mož takoj zapelje k robu ceste, jaz pa vzamem štruco kruha, da bi zadržala medveda.

VASI ČEVLJI
BODO ZGLEDALI KOT NOVI,
ako jih oddaste v popravilo zanesljivemu čevljarju, ki vedno izvrši prvotno delo.

Frank Marzlikar
16131 ST. CLAIR AVE.

STAKICH FURNITURE CO.

Quality at a Price — Easy Terms

Ivanhoe 1-8288—James D. Stakich—16305 Waterloo Road

ZAVAROVALNINO

proti

ognju, tatvini, avtomobilskim nesrečam, itd.

preskrbi

Janko N. Rogelj

6208 SCHADE AVE.

Pokličite:

ENDicott 1-0718

Mož je hitro stopil ven iz avta s fotografskim aparatom in res se mu je posrečilo, da je dobil jako lepo sliko. Ob tem prizoru se je ustavila še vrsta avtov. Vsak je hitel s svojim aparatom, da bi slikal medveda, jaz pa sem venomer metala koščke kruha, da bi ga držala zaposlenega. Medvedu pa se je verjetno zazdelo, da je tega že dovolj in se je ježno zapodil proti neki ženski, ki je bila najbližja. Ženske so začele histerično kričati, toda naenkrat je bilo vse tiho. Ko sem se zopet ozrla, je vsak šel k svojemu avtu, medved pa je počasi odkorakal v gozd. Po par dnevem zanimivem razgledu sva zapustila park in nadaljevala pot skozi lepo smrekovo gorovje, ki je čez 10.000 čevljev nad morjem. Iz tega gorovja se cesta spušča navzdol in ko smo prišli do doline, smo videli velik prepad, v katerega se z velikim bobnanjem zliva voda. Ta prepad se imenuje Buffalo Bill Dam. Tu pri tem prepadu ima država svojega moža s traktorjem, če kateremu odpove avto mu brezplačno pomaga naprej.

Nama je tu šlo vse gladko. Tu sva še imela zadnji hrib na potovanju. Zvedela sva, da je precej strm, no pa sem si mislila, kaj zato, saj je povsod šlo gladko, pa bo tudi tu. Že pri samem začetku, ko sva se vzpenjala navzgor, pa je začel avto poskakovat. Zopet sem si mislila, kaj zato, saj bova kmalu na vrhu. Toda ni šlo. Mož je moral zavoziti ob rob. Kaj pa sedaj? Noč se je bližala, kraj pa je bil neročen za prenočevanje, mehanika pa nikjer, da bi pregledal avto. Par voznikov je s svojimi avti ustavilo. Vprašali so naju, če rabiva pomoč, toda med tem je moj mož že

pregledal motor in našel kaj je narobe. Takoj je kvar popravil, poskusila sva in šlo je bolje kot kdaj koli poprej. Kmalu sva prišla na vrh Long Horn Mountains. Od tu se vidi daleč naokrog ogromne črede ovac in lepe goveje živine. Ozrla sem se nazaj in pomislila, koliko strmega gorovja sva prevozila med vzhodom in zahodom. Ni dolgo časa nazaj, ki sem čitala, kako Rusi uporabljajo atomsko energijo za razstreljevanje gorovja, da bi voda z rek namakala zemljo in jo spremenila v rodovitna polja. Pri nas bi pa tudi bilo potrebno, kaj takega za razstrelbo teh ogromnih planin.

Sedaj sva imela pred seboj široko in moderno cesto (two way drive), ki se je vzpenjala v South Dakoto skozi ogromna polja, obdelana in posejana s koruzo, ki je čez dva čevlja visoka. Ker je bila sobota, sva želela, da prideva še ta dan do našega nečaka Franka Prudiča, kjer sva mislila ostati čez nedeljo. Toda treba je bilo še 700 milj, soproj pa se je pritoževal, da se ne počuti dobro. Kar naenkrat pa mi je rekel, da ne more več voziti. Odgovorila sem, da bi bilo dobro, če bi ga zamenjala za volanom, nakar je takoj privolil. Ob cesti je bil napis "Try your own speedometer" in res pritiskala sem na "gas" in šlo je kar se je dalo. Zvečer svo prišla do Low Falls k Prudičevim.

(Dalje prihodnjič)

NEMCI GRADIJO ŽELEZNICE V VENEZUELI

Vlada Venezuele je sprejela ponudbo nekaterih nemških firm, ki proizvajajo tračnice in lokomotive, da bodo začele v Venezueli graditi potrebno železniško omrežje. Iste firme bodo gradile tudi ceste. V zamenjavo bo Venezuela dobavljala Zahodni Nemčiji petroleje.

UREDNIKOVA POŠTA

Piknik društva V boj

V prvi vrsti naj opozorim, da se bo društveni asessment pobiral 26. junija v spodnji dvorani Slovenskega delavskega doma na Waterloo Rd., ne pa kot je v P. bilo poročano 25. junija. Ta dan je namreč nedelja in ob nedeljah se še ni pobiralo asessmenta. Zato člani pomnite, da se bo asessment pobiral 26. junija od 6. do 8. ure zvečer.

V nedeljo 25. junija pa bo piknik našega društva. O tem so že poročali nekateri naši aktivni člani.

Ne bo odveč, če tudi jaz ponovno apeliram na vse člane našega društva, da se gotovo udeležite piknika. Dalje apeliram tudi na vse člane naše organizacije ter na splošno občinstvo, da pridete in nas posetite na prostih SNPJ na Chardon in Heath Rds.

Podpisani, kot sem že poročal, bom menda topot odsoten, toda skušal bom, da se vrnem vsaj prde zaključkom piknika. Drugače pa upam, da se boste dobro zabavali v vročem junij-

Vsi, ki se želite koristiti s tem prevozom, morate biti najkasneje ob 1.30 pred Slovenskim delavskim domom na Waterloo Rd., ker ob tej uri bo bus odpeljal. Pazite, da ne zamudite!

Dalje imam apel na vse, ki ste prevzeli kakšno delo na tem pikniku: bodite točno na mestu! Potrebno je, da greste na roko našemu predsedniku in gospodarju na tem pikniku bratu Johnu Sorcu.

OBLAK MOVER

Se priporoča, da ga pokličete vsak čas, podnevi ali ponoči. Delo garantirano in hitra postrežba. Obrnite se z vsem zaupanjem na vašega starega znanca

JOHN OBLAKA

1146 East 61st St.

HE 1-2730

N. J. Popovic, Inc.

IMA ZASTOPSTVO

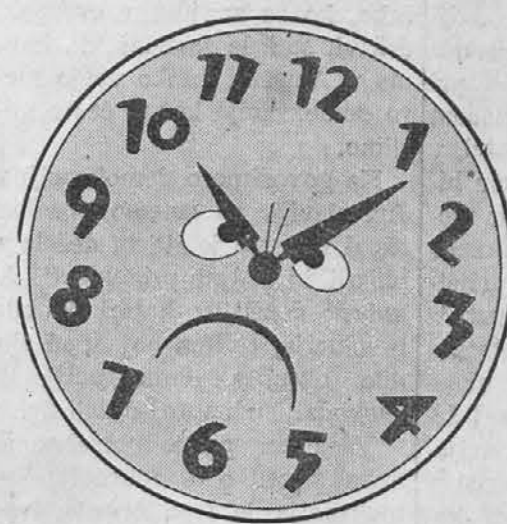
Chrysler - Plymouth avtov

PRODAJA NAJNOVEJŠE 1950 IZDELKE KOT TUDI RABLJENE AVTE

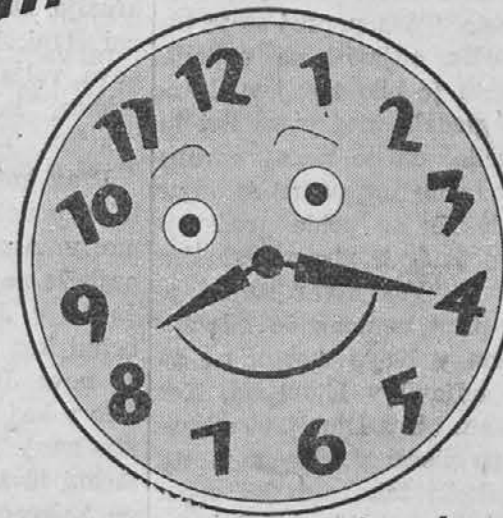
V zalogi ima razne dele in potrebščine za avte ter izvršuje razna popravila po tovarniško izurjenih mehanikih.

8116 LORAIN AVE.**ME 1-7200**

NICK POPOVIC, predsednik

How to make friends with a clock!

Every time you look at a clock does it reproach you for not laying aside something for the future?

Does its scowling face warn you that it's later than you think?

If that's the way a clock looks to you, it's high time you signed up for some United States Savings Bonds—under your firm's Payroll Savings Plan or your bank's Bond-A-Month Plan.

Soon as you do that, your clock will start to grin at you every time you give it a look. And each cheery tick will be a bright reminder that you're getting nearer your goal of financial independence.

And in the decade of progress that most economists say is just ahead, financial independence is going to be more important than ever before.

With a nice nest egg of U. S. Savings Bonds, you'll have freedom of action. You'll be able to take advantage of opportunities as they come along—to make the most of every situation.

Remember, every \$3 you put into U. S. Savings Bonds becomes \$4 in ten years. Better start growing money now—before that clock scowls at you again.

SAVE FOR YOUR INDEPENDENCE BUY U.S. SAVINGS BONDS

ENAKOPRAVNOST

This is an official U. S. Treasury advertisement—prepared under auspices of Treasury Department and Advertising Council.

Prežihov Voranc:

TRI PISANKE

Moji starši so bili botri neki siroti, ki je živel s svojo materjo v bajti pod goro. Ko se je bližala velika noč in čas pisank, se je v hiši vedno govorilo o tem, kako pisanko naj ta sirota dobi. K pisanki spada seveda šartelj in pobarvano jajce. Ti dve stvari sta bili že vnaprej jasni in ta sta se oče in mati še kvečjemu posvetovala, kako velik naj bo šartelj za tisto siroto pod goro.

In čudna stvar: mati, ki je bila iz bogate hiše doma, ni hotela dati prevelikega šartelja, ampak čisto majhnega, oče pa, ki je bil siromak, je bil za to, da se da čim večji šartelj, da se

bosta sirota in njena mati vsaj enkrat pošteno najedli. Oče je bil za to, da mora biti šartelj z rožinami napolnjen, toda mati je bila proti rožinasti potoci in je mislila, da zadostuje, ako je šartelj napolnjen z orehi.

To pa še ni bilo vse, šega je bila tudi, da se k pisanki da tudi nekaj denarja. In zdaj je bilo ravno narobe. Medtem ko je pri potoci bila mati skopušja od očeta, je bil oče trši, ko je šlo za denar.

Mati je menila, da bi lahko vtaknila v šartelj eno krono. Takrat je bila pri nas še Avstrija.

"Kako krono!" je vpil oče ves razburjen. "Za rajniš moram

jaz celi dan tesati les. Krona je preveč. Mi smo siromaki, mi je že ne moremo bahati. Še bogatini vsi ne dajejo kron. Jaz sem dobil zeks, pa je bil moj boter bogataš, jaz sem pa kajžar. Dva zekska daj zraven, je čisto dovolj."

"Dva zekska pa že ne dam," je ugovarjala mati, "nas bo vendar sram. Tako ubogi pa spet nismo pri hiši. Nekaj mora biti tudi za otroško veselje. Poglej, kako se naš veseli, če kaj dobi."

In tako se je nazadnje zgodilo, da sta prišla v šartelj dva zekska. Edino za jajce se ni bilo treba pripraviti, ali naj bo rdeče ali pa nepobarvano.

Pri nas je taka šega, da se pisanke raznašajo na velikonočni ponedeljek. Takrat so vsi otroci polni pričakovanja. Pisanka je pomenila za otroka veliko reč, za siromašnega pa še posebej. Pri vsaki hiši so bile seveda po-

tice v hiši, boljše ali slabše, toda otroku je ljubša tuja stvar, čeprav slabša. Zato smo se velikonočnega ponedeljka vsi otroci tako srčno veselili.

V ponedeljek popoldne mi je mati povezala v culo šartelj z lepo rdečo pisanko. Vrh šartelja sta tičala dva zekska.

"Lepo nosi, da ne boš izgubil denarja," mi je še zabičevala pred odhodom.

Podal sem se na pot proti bajti pod goro. Treba je bilo hoditi več kot uro do tja. Zadelj revne pisanke me je bilo sram nositi.

Sredi pota je bilo veliko razpotje, kjer je pet raznih poti šlo križem na vse strani. To razpotje ni bilo predobro zapisano v otroških sreih daleč naokoli. Stari ljudje so govorili, da na tem razpotju včasih straši. Stisnjenega srca sem se bližal temu razpotju in sem bil zelo vesel,

ko sem ravno tu srečal drugega dečka, mojega sošolca, ki mi je tudi s pisankami prišel naproti. Tudi ta fant je nekam tesno stiskal culo k sebi. Ko pa sva se pogledala, je bilo najine tesnobe takoj konec.

Postala sva celo razposajena. Jaz sem pri tem čisto pozabil, da ima moj šartelj le dva zekska.

"Komu pa nosiš?" sem vprašal dečka, ki je imel večjo culo, kot je bila moja.

"K Otu na vaš kraj. In ti, kam neseš?"

"V bajto pod goro."

Potem sva se usedla na rob ceste, ki je bil porasel z na pol suhim vresjem. Jaza sredi gozda, kjer so se križale poti na vse strani sveta, je bila svetla in sončna. Blizu naju je stal velik lesen križ, ki je bil že z mahom porasel.

Tisti fant, ki sem ga srečal, je bil iz premožne hiše doma,

Imel je lepo obleko, medtem ko sc bili moji rokavi že veliko prekratki.

Nisva še dolgo sedela, ko se je zablistala na jasi postava mlade deklice, ki je prišla s culo v rokah. Meni je ob pogledu najo zastala kri v žilah. To je bila hčerka mojega botra in je gotovo bila s pisanko zame namenjena k nam. Cula v njenih rokah je bila zelo velika. Ko naju je zagledala, je povesila oči, ko da bi jo postalo sram. Potem se je napravila, ko da me ne pozna, in je hotela mimo naju dalje.

Jaz se nisem upal kaj reči, toda moj tovariš jo je ustavil.

"Pojdi sem in se usedi k nam. Ali nosiš pisanko? Zdaj smo trije taki. Ali ni to lepo?"

"K vam grem," je reklo dekle sramežljivo in pogledalo name. Položila je culo k najinima dvema.

"Potem bom pa kar jedli," je dejal fant, ki je bil z menoj in se smejal, "saj je to tvoja pisanka."

"Tega pa ne," je reklo dekle in hotelo zopet pobrati svojo culo. "Jaz moram oddati celo pisanko."

Meni se je njena odločnost in natančnost zelo dopadla. Nekaj časa smo sedeli vsi trije čisto tiho in se greti na soncu, ki je bilo ob tem času zelo prijetno, potem smo se počasi otajali in se začeli smejati drug drugemu. Deklica je imela lepe, bele zobe in se je znala najlepše smejati.

(Dalje prihodnjič)

Po 22 letih na obisku v rojstni domovini

Milan Medvešek

72
Omenil sem že, da sem po vrtnitvi s Stajerskega ostal nekaj dni v Ljubljani. V Jugoslaviji in v ostalih evropskih državah se mora tujec prijaviti pri policiji, če prespi v dotičnem mestu, oziroma to stori hotel, v katerem se nastaniš. Kakor hitro pa zapustiš mesto, se moraš odjaviti. Za Amerikana taka postava ni nič kaj prijetna. Tu smo navajeni potovati iz ene države v drugo, popolnoma svobodno in te nihče ne vznemirja z nobeno stvarjo, kaj šele, da bi se moral kje prijavljati ali odjavljati. Toda če si v Rimu, se moraš obnašati kot Rimljan in tako je najbolje, da se zviš v navade dežele, v kateri živiš stalno ali pa samo začasno, če nečeš imeti nepotrebnih sitnosti.

Nudila se mi je prilika, da se odpeljem z avtomobilom v Novo mesto. Toda poprej se je bilo treba odjaviti na policiji. Dekle, ki je bilo tedaj v pisarni, je gledalo moj potni list in zaključilo, da je nekaj narobe z njim, zato me ne more odjaviti, dokler ne pride predstojnik, on pa bo v pisarni šele čez nekaj ur. Vsa stvar se mi je zdela prav neumna in odpotoval sem v Novo mesto, ne da bi se odjavil v Ljubljani. Ker pa nisem bil v Ljubljani odjavljen, se nisem v Novem mestu prijavil. In tako sem bil zopet v Novem mestu že več dni, toda na policiji nisem bil prijavljen. Dospel je M. Kuhelj v Novo mesto in mi povedal, da so v Ljubljani vprašali zame, kje sem. Takoj sem vedel, da se moram prijaviti v Novem mestu. In res je drugi dan prišel v Zabjo vas načelnik policije in opozoril mojo mater, naj se prijavim, če nočem imeti sitnosti. Takoj sem se prijavil in vsa stvar je bila v redu. Na tem mestu pa naj pristavim, da sem taval doma in po bližnjih vaseh popolnoma svobodno in me ni nihče nikjer ustavil ali nadlegoval, dasiravno je več ali manj že moja obleka izdajala, da nisem domačin.

Naj tu še omenim, da se Amerikancu vidi marsikaj nedemokratično v deželi kot je Jugoslavija, toda pri tem ne smemo pozabiti, da države v vzhodni Evropi nimajo za seboj skoraj nobene demokratične tradicije, da sovražna država meji na sovražno državo, da je bila vojna, da Evropa ni čisto nič podobna Ameriki. V Jugoslaviji

VAS MUČI NADUHA?
Pri nas si lahko nabavite najboljšo olajšavo za to mučno bolezen. Zdravilo je jamčeno ali pa dobite denar nazaj.

MANDEL DRUG CO.
Lodi Mandel, Ph. G., Ph. C.
15702 Waterloo Rd. — IV 9611

URADNIKI DRUŠTVA
"LOŠKA DOLINA"
za leto 1950

Predsednik Frank Baraga; Podpredsednik John Lekan ml.; Tajnik Frank Bavec, 1097 E. 66 St., HE 1-9083; Blagajnik-zapisnikar John Leskovec; Nadzorniki: John Lokar, Frank Turek in Tony Petkovšek; Zastopnik Kluba društev SND John Lekan ml.; Zastopnika Klub društev Slov. doma na Holmes Ave. Frank Znidaršič in Gasper Knafelc.

Seje se vrše vsako tretjo sredo v mesecu v Slov. nar. domu na St. Clair Ave.

DELO DOBI
izkušen mizar; "finishing" karpenter.
Stalno delo.
Vprašajte pri
ED KOVAČ
960 E. 185 St., KE 1-5030

KADAR IMATE
naprodaj ali pa želite kupiti hišo za eno ali dve družini ali pa večje poslopje,
pokličite
IV 1-7646
REALTOR

pa so danes še toliko bolj budni na tujcemce radi spora s Kominformo. Naj bo tako ali tako, ko se znajdeš v evropski državi, se šele zavedaš, da imamo v Ameriki veliko večjo mero demokracije kot si čisto mislimo.

Ko govorimo o demokraciji v Jugoslaviji, ne smemo pozabiti skozi kaj vse je šla ta dežela v bližnji in daljni preteklosti! V nobeni deželi, v kateri je bila revolucija, civilna vojna, ni sledila obsežna demokracija in svoboda. Tudi v tej deželi ne.

Vsekakor pa je potrebno še nekaj besed o demokraciji. Demokracija je lepa beseda, lepo stremljenje, je ideal, toda še ni nikjer na svetu prave demokracije. Demokracije, prave demokracije ni niti v družini, katero včasih "regira" oče, zopet v drugi družini pa mati. Niti v naših društvih ni prave demokracije. Društvo vodi navadno oni člani, ki so delovni in njihova volja obvelja. So seveda izjeme, katere pa potrjujejo pravilo.

Prav gotovo v Jugoslaviji ni take demokracije kot jo poznamo v Ameriki. Toda drugače najbrže ne more biti. Če bi bili danes v Jugoslaviji tako svobodni kot smo mi, bi sovražniki nove Jugoslavije podrlili deželo v kaj hitrem času, saj prežijo nanjo od vseh strani. Z ene strani bivši belogardisti, z druge tujezemska reakcija, s tretje Kominforma! Ali se je čuditi, da oblasti budno pazijo, da sovražniki ne zrušijo državo, za katero je narod prelil toliko krvi?

Da, komunisti danes kontrolirajo Jugoslavijo. Ta kontrola je vidna vse povsod. Na vseh odgovornih mestih so komunisti, kateri pazijo, da gre vse po "liniji". In kdor noče slediti liniji, z njim prav gotovo ne postopajo milostno. Še posebno danes pazijo na informbirojevce, kakor imenujejo pristaše Kominforme.

O komunizmu govoriti v teoriji, je eno, videti ga v akciji, je pa drugo. Toda dejstva, da so bili prav komunisti tisti, ki so v Jugoslaviji organizirali boj proti nacifazizmu, se junaško žrtvovali, umirali množično za osvoboditev domovine, ne more nihče zatajiti. Zato pa je popolnoma razumljivo, da čuvajo ti-

sto, za kar so toliko žrtvovali. Če zasačijo rušilce jugoslovanske edinosti ali kogar koli, ki bi deloval za povratek starih časov, ga prav gotovo pošteno zašijejo.

Pri tem je nesreča, da najde-

te i med komunisti slabe ljudi, kot jih najdete med ljudmi katerega koli prepričanja. Slišal sem več pritožb čez slabe komuniste. Neki visok vladni funkcionar, komunist seveda, ob neki priliki dejal: "Partijske tercijalke nam marsikaj pokvarijo." Zopet drugega komunisto z visokim činom sem

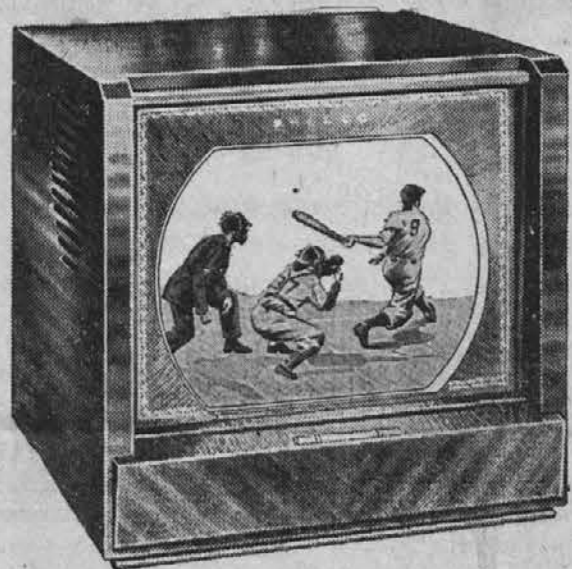
slišal kritizirati "male papeže, kateri skušajo v svojem navdušenju prekositi velike papeže." Ko sem opazoval funkcionarje nove Jugoslavije, sem prišel mnogokrat do zaključka, da je komunist, ki je izobražen in ima srčno kulturo, prav tak človek kot recimo socialist s srčno kulturo, na drugi strani pa

je ignoranten komunist prav tako ali še bolj nevaren kot ignorant, katerega koli prepričanja. Naj na koncu še pristavim, da sem srečal mnogo mladih, navdušenih jugoslovanskih komunistov s tako močno, gorečo vero v komunizem, da se kar nisem mogel načuditi. Ti mlade-

niči so bodoči voditelji nove Jugoslavije. Da bi stopali po pravi poti!
Nova Jugoslavija je še mlada, toda tisti, ki mislijo, da jo je mogoče zapeljati na staro pot, se zelo motijo. Jugoslovanska mladina ne bi tega nikdar dovolila.
(Dalje prihodnjič)

za
veliko

Dobite vaš listek BREZPLAČNO pri BRODNICK BROS. PHILCO LEADERSHIP TEKMO

Najnižje
cene
kdaj
za
PHILCO
16-in.
omrežje

SAMO OD
14. do 24. junija
tako **29.95**

Ostalo na lahka odplačila

GLEJTE!

ODDAJTE VAŠ LISTEK,
KI VAS UPRAVIČUJE
DO PRILIKE DOBITI
ENEGA TEH KRASNIH
DOBITKOV

For your VACATION
welcome to
CHRISTIANA LODGE
Slovenian Resort

• The Hotel has 30 rooms with connecting showers. Central dining room, with American Slovenian cooking. All sports, private beach, boating and fishing. Cater to overnight guests. 260 miles from Cleveland. Located on U. S. 112. Write for folder.
CHRISTIANA LODGE
DOMINIK KRASOVEC, Prop.
P. O. Edwardsburg,
Michigan
Phone 9126 F5

TEKOM ČASA,
ko se zobozdravnik
Dr. J. V. ZUPNIK
nahaja na St. Clair Ave. in East 62nd St., je okrog 25 drugih zobozdravnikov v tej naselbini prakticalno in se izselilo, dočim se dr. Zupnik še vedno nahaja na svojem mestu.

Ako vam je nemogoče priti v dotiko z vašim zobozdravnikom, vam bo Dr. Zupnik izvršil vsa morebitna popravila na njih delu in ga nadomestil z novim. Vam ni treba imeti določenega dogovora.

Njegov naslov je
Dr. J. V. ZUPNIK
6131 ST. CLAIR AVENUE
vogal East 62nd Street; vhod samo na East 62nd Street.
Urad je odprto od 9.30 zj. do 8. zv.
Tel. ENdicott 1-5013

H O Č E M O
50 rabljenih
TV setov

ZAMENJAJTE
VAŠEGA DANES

Vam damo priméren popust za vaš 7" ali 10" televizijski set pri nakupu novega. Poslužite se naše ponudbe in veselite se VELIKE slike na PHILCO.
Pokličite nas sedaj!

PHILCO vodi na
prodajnem polju

Philco produkcija
JE PRVA V INDUSTRIJI
... Največji izdelovalci
televizijskih in radijskih
aparatur na svetu.

10 velikih Philco televizijskih setov

15 Philco AM-FM namiznih radijev

120 Philco 3-vrstnih ročnih radijev

145 nagrad, vrednih nad \$7,000

BRODNICK BROS.

APPLIANCE & FURNITURE STORE

16013-15 Waterloo Rd.

Odperto v ponedeljek, četrtek in soboto do 9. ure zv.

IV 1-6072 - IV 1-6073

V torek in petek do 6. ure — zaprto cel dan v sredo